

C288 – ECO27

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2005-2006

15 juni 2006

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ECONOMIE, WERK EN SOCIALE ECONOMIE

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Jan Laurys tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het uitstroompercentage bij de individuele beroepsopleiding (IBO)

1

Voorzitter: mevrouw Trees Merckx-Van Goey

Vraag om uitleg van de heer Jan Laurys tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het uitstroompercentage bij de individuele beroepsopleiding (IBO)

De voorzitter: De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, geachte leden, met deze vraag wil ik peilen naar de stand van zaken met betrekking tot de individuele beroepsopleiding. Oorspronkelijk werd die ingevoerd als opleidingsinstrument voor jobs waarvoor geen specifieke of klassieke opleiding bestaat. Het compromis was dat de opleiding op de werkvloer zou gebeuren, zodat er een soort loonsubsidie aan de werkgever zou worden gegeven, door het doorbetalen van de werkloosheidsuitkering. Daarbij zou de werkgever degressief een aanvullend loon betalen.

Deze formule heeft vrij veel succes gehad, maar blijkbaar zou het begeleidingsaspect in de loop der jaren zijn verwaarloosd. Er is dus nogal wat kritiek gekomen, ook van vakbondszijde, op de IBO als een loutere loonsubsidie voor de werkgever. Als een IBO ertoe bijdraagt dat werkgevers sneller personeel aanwerven, kan het als iets positiefs worden beschouwd. Er zijn nu echter twee bijkomende instrumenten, namelijk de instapopleiding en de IBO-interim, die men volledig aan het uitbouwen is. Nu hebben we dus de mogelijkheid om de oorspronkelijke IBO wat in ere te herstellen en het aspect van de begeleiding opnieuw wat in de verf te zetten. Als ik me niet vergis, wordt daarin voorzien in het meerbanenplan.

Uit het jaarverslag van de VDAB blijkt dat van de 13.921 gestarte IBO's er 2798 of 20,1 percent als 'ongunstig' werden beëindigd, tijdens de opleiding. De VDAB wijt dit vooral aan het ontbreken van voldoende begeleidingscapaciteit. Wellicht ligt het aan meerdere factoren, maar het is alleszins niet normaal dat bij één op vijf IBO's de opleiding niet succesvol wordt beëindigd.

Daarom, mijnheer de minister, wilde ik u enkele vragen stellen. Ze zijn ondertussen wat achterhaald, want ik heb begrepen dat er ter zake ondertussen een

akkoord zou zijn. Toch had ik graag wat meer uitleg gekregen. Welke maatregelen overweegt u? Welke stappen zult u zetten om de individuele beroepsopleiding, zoals die oorspronkelijk was opgevat, te herwaarderen als volwaardige werkplekbegeleiding? Zal het IBO-systeem worden geëvalueerd en zo nodig bijgestuurd, met garanties op een echte opleiding en een tewerkstellingsgarantie na de opleiding?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, geachte leden, zoals u ongetwijfeld weet, werd in het kader van het meerbanenplan de IBO-begeleidingscapaciteit van de VDAB fors uitgebreid, van de huidige 70 naar 123 begeleiders, uitgedrukt in voltijdse eenheden. Daardoor wordt de werklust teruggebracht van 159 naar 130 IBO-cursisten per voltijdse eenheid IBO-begeleider. De bedoeling van die maatregel is net de opleidingscomponent van de IBO te versterken.

Er wordt trouwens niet alleen in een kwantitatieve versterking van de IBO-begeleiders geïnvesteerd, maar ook in een kwalitatieve versterking. We investeren in de functie van IBO-begeleider. Dit is immers een job apart, met bijhorende specifieke instrumenten die deze functie kunnen valoriseren.

Een eerste concrete initiatief in dat kader is de oprichting van een virtuele community op het intranet van de VDAB. Zowel leidinggevenden als consultants kunnen die raadplegen en downloaden. Bovendien kan via een discussieforum de aanwezige kennis worden gedeeld. Er is ook een noodzaak om de begeleiding te differentiëren naargelang de behoefte, het enkelvoudige dan wel meervoudige karakter van de IBO's en het regionaal ingeschatte risico inherent aan een specifiek dossier. Door het systeem van kennisdeling moet op termijn een differentiëring in de begeleiding mogelijk zijn. Aan de hand van enkele knipperlichten moet de consultant bij de start kunnen inschatten welke IBO's meer risico lopen vroegtijdig te worden stopgezet en waar er dus extra begeleiding noodzakelijk is.

De IBO wordt ook gecertificeerd. Daarmee bedoelen we dat het leerpad van de cursist tijdens de IBO wordt gevolgd en besproken met de cursist, tijdens

de daartoe afgesproken begeleidingsmomenten. Op het einde van de IBO wordt aangegeven – en ondersteund door de IBO-begeleider in het bedrijf – welke taken de cursist tijdens de IBO heeft uitgevoerd, welke kennis, vaardigheid en attitude hij of zij tijdens de IBO heeft verworven en welk advies de cursist krijgt in verband met haar of zijn verdere loopbaanpad.

Deze gegevens zijn eigendom van de cursist, maar kunnen, indien gewenst, worden opgenomen in het loopbaandossier bij de VDAB. Van belang hierbij is dat reeds van bij de intake en de opmaak van het IBO-opleidingsprogramma rekening wordt gehouden met dit pad, en dit in verhouding tot de specifieke beginsituatie van de IBO-cursist. Hiermee wordt de IBO duidelijk opnieuw een opleidingsinstrument. Wat veeleer het opdoen van praktische werkervaring betreft en het nagaan of een werkzoekende een bepaalde functie al dan niet aankan, werd in de loop van 2005 in het kader van het Vlaams Werkgelegenheidsakkoord 2005-2006 de instapopleiding geïmplementeerd.

Met het Generatiepact werd de doelgroep van de instapopleiding verruimd en kwamen, naast kortgeschoolde schoolverlaters en werkzoekenden die een beroepsspecifieke opleiding van minstens 400 uur hebben afgerond, ook afgestudeerden uit het technisch en beroepsonderwijs in aanmerking, waardoor een betere differentiëring tussen instapopleiding en IBO mogelijk wordt. De beleidskeuze is gemaakt om, in tegenstelling tot bij de IBO, van de instapopleiding prioritair een werkervaringsmaatregel te maken, zonder bijkomend opleidingsprogramma.

Zowel het departement Werk en Sociale Economie als de VDAB zelf hebben in het kader van de beheersovereenkomst van de VDAB onder meer een evaluatie gemaakt van de IBO, op basis van de vastgelegde doelstellings- en monitoringsparameters. Uit die evaluatie blijkt dat het aantal opgestarte IBO's in 2005 fors is toegenomen. In de loop van 2005 zijn bijna 14.000 IBO's opgestart, een toename met ruim 1700 ten opzichte van 2004. De vooropgestelde doelstelling van 12.000 op te starten IBO's werd daarmee ruimschoots overschreden.

Ongeveer 48 percent van de IBO's werd opgestart in een knelpuntberoep, waarvan zowat de helft, namelijk 21 percent, in de bouwsector. Dat is een lichte toename ten opzichte van 2004, toen 47 percent van

de IBO's in een knelpuntberoep werd opgestart. Uit de evaluatie blijkt ook dat van de bijna 14.000 opgestarte IBO's er meer dan 2800, of 20,1 percent, een ongunstige stopzetting kenden. In 2004 bedroeg het aandeel ongunstige stopzettingen binnen het aantal opgestarte IBO's nog 19,1 percent. Het aandeel ongunstige stopzettingen is dus verder toegenomen, terwijl de beheersovereenkomst in een jaarlijkse daling voorziet van dit aandeel ongunstige stopzettingen, tot 17,2 percent in 2009. Het lijkt dan ook aangewezen dat de VDAB de dieperliggende oorzaken van deze stijging tracht te analyseren.

Hierbij moet tegelijkertijd worden opgemerkt dat in de VDAB-beheersovereenkomst eveneens is bepaald dat een oververtegenwoordiging van kansengroepen in de IBO een aandachtspunt is. Het spreekt voor zich dat hoe meer kansengroepkenmerken een IBO-cursist heeft, hoe groter de kans is op een ongunstige stopzetting. Het is dan ook in dit kader dat bij de kwalitatieve verbetering van de IBO in het meerbanenplan een knipperlichtensysteem wordt ingevoerd, waarbij de begeleider in deze situaties extra begeleiding aan de IBO-cursist kan aanbieden.

De voorzitter: De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Voor alle duidelijkheid: ik blijf een voorstander van de IBO's. Een opleiding op de werkvloer is het beste instrument om de reïntegratie in het arbeidsproces te stimuleren, zeker voor laaggeschoolden. Het blijft echter natuurlijk een probleem indien er onvoldoende toezicht is. Dan is het al te gemakkelijk om de begeleiding achterwege te laten en mensen in feite vanaf het eerste ogenblik op te nemen in het arbeidsproces. Het mag ook niet zijn dat de gangbare inwerkperiode in een bedrijf wordt gecompenseerd door een IBO. Zoals ik echter al zei, is alles goed om die drempel te verlagen en werkgevers te stimuleren om mensen in dienst te nemen. Dat geldt zeker voor kansengroepen. Wat dat betreft, is dit inderdaad een mogelijkheid. Indien dat de reden is waarom bepaalde IBO's voortijdig worden stopgezet, is dat geen negatief element. Door de IBO worden aan die kansengroepen extra mogelijkheden gegeven.

Ik heb ook begrepen dat er inderdaad een akkoord is en dat er bijkomende maatregelen worden genomen. Misschien zullen we in de loop van de volgende maanden, bij de evaluatie van het meerbanenplan,

kunnen zien of dat instrument zijn nut heeft kunnen bewijzen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
